

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI**

TRIỆU THỊ THU

**QUẢN LÝ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG
DẠY HỌC TẠI CÁC TRUNG TÂM GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN
TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ GIÁO DỤC HỌC

HÀ NỘI - 2013

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI**

TRIỆU THỊ THU

**QUẢN LÝ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG
DẠY HỌC TẠI CÁC TRUNG TÂM GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN
TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI**

Chuyên ngành : QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Mã số : 62.14.01.14

LUẬN ÁN TIẾN SĨ GIÁO DỤC HỌC

**NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: PGS.TS. NGÔ QUANG SƠN
TS. ĐÀO LAN HƯƠNG**

HÀ NỘI - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu nêu trong luận án là trung thực, được các đồng tác giả cho phép sử dụng và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận án

Triệu Thị Thu

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC	ii
CÁC CHỮ VIẾT TẮT.....	vi
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC QUẢN LÝ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG DẠY HỌC TẠI CÁC TRUNG TÂM GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN.....	7
1.1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề	7
1.1.1 Những nghiên cứu ở nước ngoài.....	7
1.1.2. Những nghiên cứu ở trong nước	10
1.2. Một số khái niệm cơ bản	14
1.2.1. Công nghệ thông tin	14
1.2.2. Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học.....	15
1.2.3. Quản lý chuyên môn	17
1.2.4. Trung tâm giáo dục thường xuyên	18
1.2.5. Quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học.....	21
1.3. Nội dung ứng dụng CNTT trong dạy học.....	21
1.3.1. Ứng dụng CNTT để thiết kế kế hoạch dạy học.....	21
1.3.2. Ứng dụng CNTT trong quá trình dạy học.....	24
1.3.3. Ứng dụng CNTT trong quản lý để hỗ trợ và khuyến khích học tập ...	27
1.3.4. Ứng dụng CNTT để khai thác các tiện ích trên mạng	30
1.4. Nội dung quản lý ứng dụng CNTT trong dạy học.....	30
1.4.1. Quản lý việc ứng dụng CNTT để thiết kế kế hoạch dạy học	31
1.4.2. Quản lý ứng dụng CNTT trong quá trình dạy học (hỗ trợ phương pháp và kỹ năng dạy học của GV).....	32
1.4.3. Quản lý việc ứng dụng CNTT để hỗ trợ và khuyến khích học tập	34

1.4.4. Quản lý việc ứng dụng CNTT để khai thác các tiện ích trên mạng	38
1.5. Yếu tố ảnh hưởng đến công tác quản lý ứng dụng CNTT trong dạy học tại các trung tâm GDTX.....	39
1.5.1. Hiệu lực quản lý chuyên môn tại trung tâm GDTX.....	39
1.5.2. Trình độ chuyên môn và CNTT của GV, nhà quản lý.....	41
1.5.3. Hạ tầng kỹ thuật CNTT tại trung tâm GDTX.....	42
1.5.4. Môi trường quản lý chuyên môn ở trung tâm GDTX.....	42
1.5.5. Đặc điểm nhận thức của học viên và trình độ tin học của học viên...	42
Kết luận chương 1	43
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG DẠY HỌC TẠI TRUNG TÂM GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI	45
2.1. Tình hình phát triển trung tâm GDTX tại Hà Nội.....	45
2.1.1. Qui mô và thành tựu.....	45
2.1.2. Đặc điểm quản lý chuyên môn ở trung tâm GDTX.....	50
2.1.3. Việc triển khai thực hiện chỉ thị, nghị quyết, chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước và những điều kiện để ứng dụng CNTT trong DH ở các trung tâm GDTX.....	52
2.2. Thực trạng ứng dụng CNTT vào dạy học tại các trung tâm GDTX của Hà Nội.....	53
2.2.1. Ứng dụng CNTT để thiết kế kế hoạch dạy học.....	57
2.2.2. Ứng dụng CNTT trong quá trình dạy học.....	59
2.2.3. Ứng dụng CNTT trong quản lý để hỗ trợ và khuyến khích học tập ...	61
2.2.4. Ứng dụng CNTT để khai thác các tiện ích trên mạng	65
2.3. Thực trạng quản lý ứng dụng CNTT vào dạy học tại các trung tâm GDTX của Hà Nội.....	68
2.3.1. Tổ chức khảo sát thực trạng	68
2.3.2. Chọn mẫu	69

2.3.3. Kết quả khảo sát.....	69
2.4. Đánh giá chung về thực trạng quản lí ứng dụng CNTT trong dạy học tại các trung tâm giáo dục thường xuyên.....	81
2.4.1. Thuận lợi	81
2.4.2. Khó khăn trong việc quản lí ứng dụng CNTT vào DH.....	82
2.4.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến việc quản lí ứng dụng CNTT trong DH..	83
Kết luận chương 2.....	85
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG DẠY HỌC TẠI CÁC TRUNG TÂM GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI	87
3.1. Những nguyên tắc đề xuất các biện pháp	87
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính đồng bộ.....	87
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa.....	87
3.1.3. Nguyên tắc chuyên môn hóa	87
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn	88
3.2. Các biện pháp quản lí ứng dụng CNTT trong dạy học tại các trung tâm GDTX	88
3.2.1. Nâng cao nhận thức về ứng dụng CNTT trong dạy học cho GV.....	88
3.2.2. Tổ chức bồi dưỡng cho giáo viên về ứng dụng CNTT vào dạy học..	91
3.2.3. Xây dựng hệ thống máy tính và mạng Internet thuận lợi để phục vụ dạy học	95
3.2.4. Chỉ đạo quy trình thiết kế và sử dụng giáo án dạy học tích cực có ứng dụng CNTT	99
3.2.5. Quản lí hạ tầng cơ sở vật chất, thiết bị dạy học hiện đại, xây dựng phòng học ĐPT.....	105
3.2.6. Giám đốc ra quy định bằng văn bản từ khích lệ đến bắt buộc với mục đích làm cho GV ứng dụng CNTT vào dạy học	108

3.2.7. Giám sát, kiểm tra quá trình và kết quả thực hiện việc ứng dụng CNTT trong dạy học tại các trung tâm GDTX	110
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	113
3.4. Khảo nghiệm về mức độ cần thiết và khả thi của các biện pháp	115
3.4.1. Kết quả khảo nghiệm về mức độ cần thiết của các biện pháp đề xuất	115
3.4.2. Kết quả khảo nghiệm về mức độ khả thi của các biện pháp đề xuất	117
3.4.3. Mối tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lí ứng dụng CNTT trong dạy học tại các trung tâm GDTX	120
3.5. Thực nghiệm một số biện pháp quản lí ứng dụng CNTT trong dạy học tại các trung tâm GDTX.....	121
3.5.1. Mục đích thực nghiệm.....	121
3.5.2. Nội dung thực nghiệm.....	122
3.5.3. Chọn mẫu và địa bàn thực nghiệm.....	122
3.5.4. Tổ chức thực nghiệm tác động (vòng 1)	123
3.5.5. Tổ chức thực nghiệm tác động mở rộng (vòng 2).....	133
Kết luận chương 3	137
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	138
DANH MỤC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ.....	141
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	141
PHỤ LỤC	

CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BTVH	Bổ túc văn hóa
CBQL	Cán bộ quản lí
CLDH	Chất lượng dạy học
CNTT	Công nghệ thông tin
CSVC	Cơ sở vật chất
DH	Dạy học
ĐPT	Đa phương tiện
GAĐT	Giáo án điện tử
GADHTC	Giáo án dạy học tích cực
GDTX	Giáo dục thường xuyên
GD	Giám đốc
GV	Giáo viên
HV	Học viên
ICT	Công nghệ thông tin và truyền thông
KHCN	Khoa học công nghệ
PPDH	Phương pháp dạy học
PMDH	Phần mềm dạy học
QLGD	Quản lí giáo dục
SGK	Sách giáo khoa
TBDH	Thiết bị dạy học
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
XHHT	Xã hội học tập
XMC	Xóa mù chữ

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Ngày nay cùng với sự bùng nổ của CNTT, lượng tri thức của nhân loại tăng nhanh như vũ bão. Chúng ta đã và đang bước vào kỷ nguyên của CNTT cùng với nền kinh tế tri thức, trong xu thế toàn cầu hoá. Điều đó ảnh hưởng sâu sắc đến mọi hoạt động của đời sống xã hội ở tất cả các quốc gia trên thế giới, đòi hỏi con người phải có nhiều kỹ năng và thái độ tích cực để tiếp nhận và làm chủ tri thức, làm chủ thông tin một cách sáng tạo. Đổi mới giáo dục và đào tạo đang diễn ra trên qui mô toàn cầu, tạo nên những biến đổi sâu sắc cho giáo dục thế giới cũng như ở Việt Nam theo hướng hiện đại hóa, công nghệ hóa.

Trước yêu cầu ngày càng cao của xã hội, Đảng và Nhà nước ta đã đưa ra những quyết sách mang tầm vĩ mô, đó là tập trung đầu tư cho giáo dục. Điều này được khẳng định trong Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ X: *“Về giáo dục và đào tạo, chúng ta phấn đấu để lĩnh vực này cùng với khoa học và công nghệ thực sự là quốc sách hàng đầu, thông qua việc đổi mới toàn diện giáo dục và đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, chấn hưng nền giáo dục Việt Nam”* [25].

Nhận thức được vai trò to lớn của CNTT đối với quá trình DH, Đảng ta đã đưa ra Chỉ thị số 58-CT/TW của Bộ Chính trị (Khoá VIII) đó là: *“Ứng dụng và phát triển công nghệ thông tin là nhiệm vụ ưu tiên trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, là phương tiện chủ lực để đi tắt đón đầu, rút ngắn khoảng cách phát triển so với các nước đi trước. Mọi lĩnh vực hoạt động kinh tế, văn hoá, xã hội, an ninh quốc phòng đều phải ứng dụng CNTT để phát triển”* [1]. Đồng thời trong chỉ thị còn khẳng định: *“Đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong công tác giáo dục và đào tạo ở các cấp học, bậc học, ngành học. Phát triển các hình thức đào tạo từ xa phục vụ cho nhu cầu học tập của toàn xã hội. Đặc biệt tập trung phát triển mạng máy tính phục vụ cho giáo dục và đào tạo, kết nối Internet tới tất cả các cơ sở giáo dục và đào tạo”* [1]. Chỉ thị số 29/2001/CT-BGD&ĐT về tăng cường giảng dạy, đào tạo và ứng dụng CNTT trong ngành giáo dục giai đoạn 2001 -2005 có nêu: *“CNTT và đa phương tiện sẽ tạo ra những thay đổi lớn trong hệ thống quản lí giáo dục, trong chuyển tải nội dung chương trình đến người học, thúc đẩy cuộc cách mạng về phương pháp dạy học”* [6]. Chỉ thị còn tiếp tục nhấn mạnh: *“Đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong GD-ĐT ở tất cả các cấp học, bậc học, ngành học theo hướng sử dụng*